

“Մայրաքաղաքիս հայագրի երեւելի բժշկներէն մեծարայ Տրեմոր Անդրէաս Գոփովիչը, անցեալ չորեքշաբթի իրիկուն խաս-գիւղ իւր տանը մէջ քանի մը բարեկամներու հետ մինչեւ ժամը չորս ու կէս ողջ առողջ ժամանակ անցունելէ ետեւ՝ անկողին կը մտնէ, եւ առաւօտէն մեռած կը գտնուի անկողնոյն մէջ: Այս յանկարծական ցաւալի մահուան պատճառ կը համարվի իւր երկար ժամանակէ ի վեր ունեցած սրտի հիւսն-դութիւնը, որ երբեմն զինքը կը նեղէր: Բայց շուտ մը արիւն առնելով մահուան վտանգէ կ'ազատէր: Կ'երեւիր այս անգամ դարձեալ նոյն վտանգը քունին մէջ վրայ գալով՝ չէ իմացվեր:”

“Յուդարկաւորութիւնը հինգշաբթի օր (այսինքն 18 Սեպտեմբեր 1858) փառաւոր կերպիւ կատարվելով, մարմինը խառգիւղի գերեզմանատունը թաղվեցաւ:”

“Հանգուցեալ Տրեմոր Անդրէաս Գոփովիչ՝ Աւստրիոյ Սուշաձա քաղաքը ծնած էր 1803 ին, եւ իր կրթութիւնը եւ բժշկական արհեստին ուսումը Վիեննայի՝ Համալսարանին մէջ ըրած էր:”

“Իւր յիշատակը ազգիս մէջ անմոռաց պիտի մնայ յորինած ու հրատարակած Աւստրիոյ Երկաթ-Սիւնի անուն ընտիր գիրքովը՝ որ ամէն հասակի ու կարգի մարդոց համար օգտակար տեղեկութիւններ ուսողնապահական խրատներ կը պարունակէ:”

Ելէ՛ք ապրէր Գոփովիչ դեռ ինչեր չէր կարող գրել. ինչեր չէր կարող ընձեռել իւր ազգին՝ որ այնչափ շուտ զրկուեցաւ անկէ:

Խառգիւղի գերեզմանատունը, Պարտիզի Բարձունքը կը հանգչի նա այսօր, աւաղ, անյիշատակ՝ բոլորովին կորսած, չունենալով իսկ կտոր մը կտոր՝ որ յայտնէր իւր տեղը, ցուցներ մեզ իւր քնարանը:

Թող արձան յիշատակի մը ըլլայ ուրեմն իւր կենդանագիրը՝ զոր կը ներկայացնենք հոս քաղելով մեծ եւ իշխաների պատկերէ մը, սեպհական իւր դասեր՝ Տիկին Վ. Փափազեանի եւ գծուած 1852 թուականին:

ՏՕՔԹ. ՎԱՆԴՄԱՆ Ե. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ

ՄՅԱԼԵՐ

Արշալույս կործանումը:

Մօտերս “Կիւլորդ Էրերլի” աշխարհիս կործանման վրայ հետաքրքրական ենթագրութիւններ հրատարակեց: Ելէ՛ք այս ուսումնական բացատրութիւններն՝ իրենց գիտական արժեքէն մեկուսի նկատենք, աշխարհիս եւ իւր բնակչացը համար հետեւեալ կէտերն կը ներկայանան:

1. Օրէ օր երկրիս մակերեւոյթը կը նուաղէ. ուստի եւ վաղ կամ անագան մարդիկ պիտի խղզուին:

2. Հիւսիսային բեւեռը սառոյցը խաւիկաւ կը կուտակի. խոռվալեց օր մը երկիրս իւր հաւասարակշռութիւնը պիտի կորսնցընէ, ուրիշ առանցքի շուրջը պիտի դառնայ, եւ ամէն իրերն պիտի խառնակին:

3. Երկիրս անընդհատ արեւու կը մօտենայ, որով մարդկութիւնս օր մը ողջ ողջ խորովելու վտանգի մէջ է:

4. Ջուրն երթալով կը ցամքի եւ կը նուաղէ. կրնայ օր մը մարդկութիւնս ծարաւէն ալ դորսովիլ ու մեռնիլ:

5. Երեք հազար (3000) տարի անցնելէն ետքը մարդկան զարգացման մէջ յետագիւտութիւն մը պիտի նշմարուի: Մարդկութիւնս միշտ պիտի պզտկնայ, մինչեւ որ օր մը հասարակ ձինքնու նմանի:

6. Արեւն միշտ կը պաղի, ուստի եւ մարդիկ կամաց կամաց պիտի սառնին:

Ինչպէս վերոյիշեալներէն կը տեսնէք ամէնուն ալ ճաշակը գոհացընել ուղուած է. Արամայ սերունդը որ տեսակ մահը պիտի ընտրէ: Սակայն ամենահաւանական կ'երեւայ 1. կէտն, ամենօրեայ քննութիւններն կը հաստատեն, մանաւանդ Սպանիոյ եւ Գերմանիոյ եղբրներու վրայ:

Ուրիշ գիտնական մին ալ նորատեսակ ենթադրութիւն մ'ըրած էր, որուն համեմատ՝ մարդկութիւնս 400,000.000 տարւան մէջ պիտի կործանի:

1 1803 թուականը սխալ է եւ պիտի ըլլայ 1809՝ զոր կ'ուանգէ մեզ Գոփովիչ բժշկական գիտականը. Տ. Վ. Ե. Բ.

2 Գոփովիչ ուսած է ոչ թէ Վիեննայի բժշկական Համալսարանը, այլ Բեշտայնի. որպէս կը կարգամք իւր գիտականին մէջ. Տ. Վ. Ե. Բ.